

О. Г. Рогова,
к.ю.н., доцент кафедри права
та законотворчого процесу ХарРІ НАДУ

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАТУСУ ПАЦІЄНТА

На підставі комплексного аналізу визначено правове забезпечення статусу пацієнта та основні групи їхніх прав. Запропоновано підходи щодо класифікації прав та обов'язків пацієнта.

Ключові слова: державне управління, правове забезпечення, статус пацієнта, права та обов'язки пацієнта.

Проведення реформ у сфері охорони здоров'я, метою яких є забезпечення населення ефективною, доступною, якісною та кваліфікованою медичною допомогою, неможливо без перетворень у сфері правового забезпечення медичної галузі. Тим більш актуальними є зміни, на які вже декілька років очікують не тільки теоретики та практики державного управління, а в першу чергу головні суб'єкти правових відносин у сфері охорони здоров'я – медичні працівники та пацієнти. Йдеться про зміни, які запроваджують (чи збагачують) правові статуси лікарів та пацієнтів. Як зазначає Р. Стефанчук, попри широке застосування та нормативне вживання терміна «пацієнт» (адже на сьогодні в Україні близько 300 нормативно-правових актів застосовують цей термін), встановлення його правової сутності є доволі проблематичним [11]. Саме тому можна стверджувати, що пацієнт як один із головних «адресатів» державного управління у сфері охорони здоров'я й безпосередньо реформ медичної галузі ще недостатньо захищений правом. Визначення правового статусу пацієнта – це не просто примха науковців, що опрацьовують проблематику державного управління медичною галуззю, а чинник мотивації пацієнтів співпрацювати з державою в напрямку реформ.

Останнім часом зростає зацікавленість науковців до прав та обов'язків пацієнтів, гарантій їх реалізації. Так, даній проблемі присвятили свої дослідження А. Байда, С. Булеца, В. Галай, Р. Гревцова, О. Піщита, З.

Скалецька, Р. Стефанчук, Т. Тихомирова та ін. Щоправда, в умовах певної правової невизначеності немає й єдності з цього питання і в науковій літературі.

Як зазначає З. Скалецька, в Україні в останні роки велась активна законопроектна робота у сфері законодавчого врегулювання правового статусу пацієнта. Починаючи з 2003 р. існувало три законопроекти щодо прав пацієнтів (С. Шевчук – 2003 р., П. Симоненко – 2005 р., Ю. Каракай – 2007 р.), при чому суттєві відмінності існували в усіх трьох, що може свідчити про відсутність спільного чіткого розуміння в суспільстві та парламенті прав пацієнтів та їх змісту [10].

З розробкою та прийняттям Закону України від 7.07.2011 р. № 3611-VI «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги» (далі – ЗУ № 3611-VI), який набере чинності з 01.01.2012 р., втратили свою гостроту дискусії щодо правового визначення категорії «пацієнт». Відповідно до ЗУ № 3611-VI, пацієнт – це фізична особа, яка звернулася за медичною допомогою та/або якій надається така допомога. Важливо відзначити, що ЗУ № 3611-VI також доповнено новою статтею – ст. 24-1 «Захист прав пацієнтів», в якій вказано, що «правові, економічні, організаційні основи захисту прав та законних інтересів пацієнтів визначаються законом» [7].

Відповідно до правого розуміння поняття «пацієнт» воно вже розглядає пацієнта не стільки в ролі людини, яка страждає на певну хворобу та потребує відповідного лікування, скільки в ролі специфічного правового статусу, яким наділяється людина, як учасник правовідносин [11]. Тому, залишаючи за межами нашого дослідження повноту та досконалість визначення змісту категорії «пацієнт» у ЗУ № 3611-VI, необхідно підкреслити значущість подальшої законотворчої роботи у площині не просто декларування основних прав пацієнтів, а й створення ефективних гарантій їх реалізації. Саме тому можна з упевненістю стверджувати, що роботу з правового забезпечення статусу пацієнта в Україні тільки розпочато.

Мета даного дослідження полягає в аналізі існуючих у законодавстві України підходів щодо прав та обов'язків пацієнтів, методів державного управління, які застосовуються при створенні правового забезпечення статусу пацієнта.

Міжнародно-правове регулювання правового статусу пацієнта фактично розпочалося у період після Другої Світової війни. Зокрема були розроблені такі важливі документи, як Загальна Декларація прав людини (1948), Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966), Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966), Європейська конвенція з захисту прав людини та основоположних свобод (1950), Європейська соціальна хартія (1961).

Поштовхом для розвитку в цій сфері стала Європейська нарада з прав пацієнтів Європейського Регіонального офісу, що зібралася за сприяння ВООЗ в Амстердамі (1994), яка прийняла Європейську Декларацію про політику в галузі дотримання прав пацієнтів в Європі, котра не втратила свого значення навіть сьогодні й встановила загальноєвропейську схему дій та загальну стратегію з дотримання прав пацієнтів в Європейському регіоні. Закладені на нараді принципи, що стосуються правового становища пацієнта (повага прав людини і людських цінностей в охороні здоров'я, інформація про медичну допомогу і як нею найкраще скористатися, згода, конфіденційність і приватність лікування та організація медичної допомоги) служить орієнтиром для країн, які приводять національне законодавство у відповідність до європейських стандартів [2].

На міжнародному рівні ці права закріплено в Лісабонській декларації про права пацієнта від 1981 р., яка включає можливість: вільно обирати свого лікаря; отримувати допомогу від медичного працівника, який вільний від будь-якого зовнішнього впливу при винесенні своїх клінічних чи етичних рішень; погодитися або відмовитися від лікування після отримання адекватної інформації; лікар має поважати конфіденціальний характер медичних і особистих відомостей про пацієнта; померти із гідністю;

прийняти або відхилити духовну і моральну підтримку, включаючи допомогу священика відповідної конфесії [1].

Згідно з Європейською Декларацією про політику в галузі дотримання прав пацієнтів в Європі, прийнятою 1994 р., пацієнтом вважається здоровий або хворий споживач медичних послуг [3].

На думку З. Гладуна, для отримання статусу пацієнта у людини обов'язково мають виникнути правовідносини з медичним закладом [4, с. 159].

Пацієнтом є людина, незалежно від віку, статі, расової приналежності, віросповідання, національності, стану здоров'я та інших чинників, яка реалізує своє право на отримання медичної допомоги [3].

Одними з перших країн, які включили права пацієнтів у своє законодавство, були Фінляндія та Нідерланди. Згодом до цієї практики приєдналися й інші країни, зокрема в 1993 р. було видано Закон Російської Федерації «Основи законодавства РФ про охорону здоров'я громадян», де було перераховано права пацієнта [5, с. 23-24].

«Основи законодавства України про охорону здоров'я» (далі – «Основи») закріплюють найважливіші категорії охорони здоров'я, серед яких права та обов'язки громадян у сфері реалізації конституційного права – *права на охорону здоров'я*. Законодавство України, запозичуючи широкий концептуальний підхід до права на охорону здоров'я, притаманний документам міжнародного гуманітарного права, визначає пріоритети, які утворюють зміст цього права. Зокрема ст. 6 «Оснoв» закріплює, що право на охорону здоров'я громадян України передбачає [6]:

– життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та соціальне обслуговування і забезпечення, який є необхідним для підтримання здоров'я людини;

– безпечне для життя і здоров'я навколишнє природне середовище;

– санітарно-епідемічне благополуччя території й населеного пункту, де людина проживає;

- безпечні і здорові умови праці, навчання, побуту та відпочинку;
- кваліфіковану медико-санітарну допомогу, включаючи вільний вибір лікаря, вибір методів лікування відповідно до його рекомендацій і закладу охорони здоров'я;
- достовірну та своєчасну інформацію про стан свого здоров'я і здоров'я населення, включаючи існуючі і можливі фактори ризику та їх ступінь;
- участь в обговоренні проектів законодавчих актів і внесення пропозицій щодо формування державної політики в галузі охорони здоров'я;
- участь в управлінні охороною здоров'я та проведенні громадської експертизи з цих питань у порядку, передбаченому законодавством;
- можливість об'єднання в громадські організації з метою сприяння охороні здоров'я;
- правовий захист від будь-яких незаконних форм дискримінації, пов'язаних із станом здоров'я;
- відшкодування заподіяної здоров'ю шкоди;
- оскарження неправомірних рішень і дій працівників, закладів та органів охорони здоров'я;
- можливість проведення незалежної медичної експертизи у разі незгоди громадянина з висновками державної медичної експертизи, застосування до нього заходів примусового лікування та в інших випадках, коли діями працівників охорони здоров'я можуть бути ущемлені загально визнані права людини і громадянина;
- право пацієнта, який перебуває на стаціонарному лікуванні в закладі охорони здоров'я, на допуск до нього інших медичних працівників, членів сім'ї, опікуна, піклувальника, нотаріуса та адвоката, а також священнослужителя для відправлення богослужіння та релігійного обряду.

Але ретельний аналіз чинного законодавства України свідчить, що цитована стаття містить далеко не повний перелік прав пацієнтів. Як міжгалузевий правовий інститут правовий статус пацієнта поєднує норми

Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ), Кримінального кодексу України (далі – ККУ), «Основ», Закону України «Про захист прав споживачів» та інших правових актів.

Так, відповідно до положень ЦКУ, пацієнт є суб'єктом особистого немайнового права, яке забезпечує природне існування фізичної особи (людини) – права на охорону здоров'я. Відповідно до визначених у ЦКУ загальних положень про особисті немайнові права особи, кожен має право [12]:

- вільно, на власний розсуд визначати свою поведінку у сфері свого приватного життя (ст. 271 ЦКУ);

- право вимагати від посадових і службових осіб вчинення відповідних дій, спрямованих на забезпечення здійснення особистого немайнового права (ч. 2. ст. 272 ЦКУ);

- право на захист свого особистого немайнового права від протиправних посягань інших осіб (ст. 275 ЦКУ);

- право на відповідь, а також на спростування недостовірної інформації, внаслідок поширення якої про особу та (або) членів її сім'ї особисті немайнові права було порушено (ст. 277 ЦКУ);

- право на відшкодування шкоди (майнової та (або) моральної), у випадку порушення особистого немайнового права (ст. 280 ЦКУ).

Вказані положення ЦКУ розповсюджуються на всі особисті немайнові права громадян. Правові можливості, безпосередньо пов'язані з правом на охорону здоров'я, викладені у ЦКУ у гл. 21 (статті 281–290) [12]:

- право захищати своє життя та здоров'я, а також життя та здоров'я іншої фізичної особи від протиправних посягань будь-якими засобами, не забороненими законом (ч.2 ст.281 ЦКУ);

- проведення за вільною згодою повнолітньої дієздатної фізичної особи медичних, наукових та інших дослідів щодо неї (ч.3 ст. 281 ЦКУ);

- проведення за бажанням повнолітньої фізичної особи стерилізації (ч. 5 ст. 281 ЦКУ);

- проведення за бажанням жінки штучного переривання вагітності, якщо вона не перевищує дванадцяти тижнів (ч. 6 ст. 281 ЦКУ);
- право повнолітніх чоловіка та жінки на проведення щодо них лікувальних програм допоміжних репродуктивних технологій за медичними показаннями згідно з порядком та умовами, встановленими законодавством (ч. 7 ст. 281 ЦКУ);
- право вимагати усунення небезпеки, створеної внаслідок підприємницької або іншої діяльності, яка загрожує життю та здоров'ю (ст. 282 ЦКУ);
- право на надання медичної допомоги (ч. 1 ст. 284 ЦКУ);
- право на вибір лікаря та вибір методів лікування відповідно до його рекомендацій (для осіб, які досягли чотирнадцяти років і які звернулися за наданням їм медичної допомоги) (ч. 2 ст. 284 ЦКУ);
- право відмовитися від лікування для повнолітньої дієздатної фізичної особи, яка усвідомлює значення своїх дій і може керувати ними (ч. 4 ст. 284 ЦКУ);
- надання психіатричної допомоги відповідно до закону (ч. 6 ст. 284 ЦКУ);
- право на достовірну і повну інформацію про стан свого здоров'я для повнолітньої фізичної особи, у тому числі на ознайомлення з відповідними медичними документами, що стосуються її здоров'я (ч. 1 ст. 285 ЦКУ);
- право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при її медичному обстеженні (ч. 1 ст. 286 ЦКУ);
- право на допуск до неї інших медичних працівників, членів сім'ї, опікуна, піклувальника, нотаріуса та адвоката (ч. 1 ст. 287 ЦКУ), священнослужителя для відправлення богослужіння та релігійного обряду (ч. 2 ст. 287 ЦКУ);
- право на свободу, в т.ч. від будь-яких форм фізичного чи психічного тиску на фізичну особу, втягування її до вживання спиртних напоїв,

наркотичних та психотропних засобів, вчинення інших дій, що порушують право на свободу (ст. 288 ЦКУ);

– право на особисту недоторканність, в т.ч. свобода від катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує її гідність, поводження чи покарання (ст. 289 ЦКУ);

– право розпорядитися щодо передачі після власної смерті органів та інших анатомічних матеріалів свого тіла науковим, медичним або навчальним закладам (ч. 4 ст. 289 ЦКУ); дати письмову згоду на донорство органів та інших анатомічних матеріалів на випадок своєї смерті або заборонити його (ч. 3 ст. 290 ЦКУ);

– право бути донором крові, її компонентів, а також органів та інших анатомічних матеріалів та репродуктивних клітин (ч. 1 ст. 290 ЦКУ).

Обов'язки громадян у галузі охорони здоров'я визначено у Ст.10 «Основ» [6]. Так, громадяни України зобов'язані:

а) піклуватись про своє здоров'я та здоров'я дітей, не шкодити здоров'ю інших громадян;

б) у передбачених законодавством випадках проходити профілактичні медичні огляди і робити щеплення;

в) подавати невідкладну допомогу іншим громадянам, які знаходяться у загрозовому для їх життя і здоров'я стані;

г) виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством про охорону здоров'я.

Пацієнт як споживач медичних послуг має певні права та обов'язки, передбачені Законом України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ (з наступними змінами) [9].

Споживач – фізична особа, яка придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити продукцію для особистих потреб, безпосередньо не пов'язаних з підприємницькою діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника. Відповідно до ст. 4 ЗУ «Про захист прав споживачів», споживачі під час придбання, замовлення або використання

продукції, яка реалізується на території України, для задоволення своїх особистих потреб *мають право* на [9]:

- 1) захист своїх прав державою;
- 2) належну якість продукції та обслуговування;
- 3) безпеку продукції;
- 4) необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію, її кількість, якість, асортимент, а також про її виробника (виконавця, продавця);
- 5) відшкодування шкоди (збитків), завданих дефектною чи фальсифікованою продукцією або продукцією неналежної якості, а також майнової та моральної (немайнової) шкоди, заподіяної небезпечною для життя і здоров'я людей продукцією у випадках, передбачених законодавством;
- 6) звернення до суду та інших уповноважених органів державної влади за захистом порушених прав;
- 7) об'єднання в громадські організації споживачів (об'єднання споживачів).

Споживачі зобов'язані [9]:

- 1) перед початком експлуатації товару уважно ознайомитися з правилами експлуатації, викладеними в наданій виробником (продавцем, виконавцем) документації на товар (послугу);
- 2) у разі необхідності роз'яснення умов та правил використання товару (послуги) – до початку використання товару звернутися за роз'ясненнями до продавця (виробника, виконавця) або до іншої вказаної в експлуатаційній документації особи, що виконує їх функції;
- 3) користуватися товаром згідно з його цільовим призначенням та дотримуватися умов (вимог, норм, правил), встановлених виробником товару (виконавцем) в експлуатаційній документації;
- 4) з метою запобігання негативним для споживача наслідкам використання товару – застосовувати передбачені виробником у товарі

засоби безпеки з дотриманням передбачених експлуатаційною документацією спеціальних правил, а в разі відсутності таких правил в документації – дотримуватися звичайних розумних заходів безпеки, встановлених для товарів такого роду.

Обов'язки громадян у сфері охорони здоров'я визначено у ст. 10 «Основ» та ст. 5 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» [8]:

- піклуватись про своє здоров'я та здоров'я і гігієнічне виховання своїх дітей, не шкодити здоров'ю інших громадян;

- у передбачених законодавством випадках проходити профілактичні медичні огляди і робити щеплення (згідно зі статтями 8, 12 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» профілактичні щеплення проти інфекційних хвороб, включених до календаря щеплень (проти дифтерії, кашлюку, кору, поліомієліту, правця, туберкульозу), які є обов'язковими, та профілактичні щеплення за епідемічними показаннями проводяться для громадян безоплатно за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством);

- подавати невідкладну допомогу іншим громадянам, які знаходяться у загрозовому для їх життя і здоров'я стані;

- брати участь у проведенні санітарних і протиепідемічних заходів;

- виконувати розпорядження та вказівки посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби при здійсненні ними державного санітарно-епідеміологічного нагляду;

- виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя та законодавством про охорону здоров'я.

Сьогодні напрацьовано чимало методологічних підходів щодо класифікацій прав пацієнтів. Так, у системі особистих немайнових прав пацієнтів Р. Стефанчук з огляду на специфіку нормативно-правового регулювання виокремлює: а) права, що пов'язані із наданням медичної

допомоги; б) права, що пов'язані із інформованістю пацієнта; в) права, що забезпечують медичну таємницю. Сам автор визнає, що такий список прав пацієнта є лише орієнтовним та таким, що інкорпорує в собі лише основні права особи, яка звернулася до медичного закладу за медичною допомогою [11].

Найбільш повною та обґрунтованою, на нашу думку, є класифікація прав людини у сфері охорони здоров'я, запропонована В. Галай [3]. Так, нею визначено загальні та спеціальні права пацієнтів. До загальних прав пацієнтів належать: право на вибір методів лікування; право на вибір лікаря та лікувального закладу; право на згоду або відмову від лікування; право на відкрити та конфіденційну інформацію про стан здоров'я (зокрема, на дотримання лікарської таємниці); право на медичну експертизу; права пацієнта, що знаходиться на стаціонарному лікуванні (право на допуск до пацієнта інших медичних працівників, членів сім'ї, опікуна, піклувальника, нотаріуса, адвоката та священнослужителя для відправлення богослужіння і релігійного обряду); право на забезпечення лікарськими (зокрема, імунобіологічними препаратами) та протезними засобами. У свою чергу спеціальні права пацієнтів класифіковано: залежно від напрямку медичної діяльності; залежно від особливостей хвороби пацієнта; залежно від особливостей окремих груп пацієнтів.

На нашу думку, особливості окремих груп прав і обов'язків пацієнтів можуть бути визначені відповідно до методів державного управління та правового регулювання тих чи інших суспільних відносин. Так, правові відносини між медичними працівниками та пацієнтами в умовах відмови від методології патерналізму регулюються за допомогою диспозитивного методу правового регулювання, який орієнтовано на партнерські, рівноправні статуси лікаря і пацієнта (де правам одного суб'єкта відповідають обов'язки іншого, і навпаки).

З іншого боку, беззаперечна імперативність державного управління, на нашу думку, виявляється у правовідносинах щодо забезпечення якості

медичної допомоги, стандартизації медичних послуг, запровадження механізмів забезпечення пацієнтів безпечними та ефективними лікарськими засобами (через створення системи державного фармакологічного нагляду, розбудови формулярної системи забезпечення населення лікарськими засобами). Також імперативними є правовідносини, що виникають з приводу кримінально-правової охорони життя та здоров'я пацієнтів, і опосередковуються правовими нормами Кримінального кодексу України.

Орієнтуючись на найкращі європейські правові цінності та прагнучи здобути повноправне членство в європейському домі, Україна долучилася до процесів реформування різних сфер державного управління, серед яких і сфера охорони здоров'я. Створення правового забезпечення декларованих реформ потребує часу, який необхідно використати для аналізу найефективніших моделей державного управління. Ефективне, життєздатне правове забезпечення медичної діяльності неможливе без визначення найважливіших правових категорій, серед яких – правові статуси головних суб'єктів медичних правовідносин – медичного працівника та пацієнта. Права, обов'язки та гарантії (як для пацієнтів, так і для лікарів) – змістовне ядро їх правового статусу – визначають перспективи подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Булеца С. Б. Дотримання прав пацієнта в українському законодавстві: проблеми та способи вирішення / С. Б. Булеца // Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення) : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., 17-18.04.2008 р., м. Львів. – Режим доступу : http://medicallaw.org.ua/uploads/media/02_038.pdf.
2. Воробйова Н. Права пацієнтів / Н. Воробйова // Юрид. журн. – 2009. – № 4. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3177>.
3. Галай В. О. Реалізація прав людини та громадянина в контексті захисту прав пацієнта: теоретико-правовий аспект : дис. ... к.ю.н. ...12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень / В. О. Галай. – К., 2009. – 222 с.
4. Гладун З. С. Адміністративно-правове регулювання охорони здоров'я населення в Україні: [монографія] / З. С. Гладун. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 720 с.
5. Лопатенков Г. Я. Права пациента. Практические рекомендации / Г. Я. Лопатенков. – СПб. : БХВ-Петербург, 2005. – 160 с.
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-ХІІ (з наступн. змінами та доповн.). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=2&nreg=2801-12>.

7. Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги : Закон України від 7.07.2011 р. № 3611-VI (набрання чинності відбудеться 01.01.2012). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3611-17>.

8. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=4004-12>.

9. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII (в редакції від 16.09.2011р.) / Сайт законодавства України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1023-12>.

10. Скалецька З. С. До питання реформування законодавства щодо прав пацієнтів та їх реалізації / З. С. Скалецька // Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення) : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф-ії 17-18.04.2008 р., м. Львів. – Режим доступу : http://medicallaw.org.ua/uploads/media/02_300.pdf.

11. Стефанчук Р. О. До питання про систему особистих немайнових прав пацієнта / Р. О. Стефанчук // Медичне право України: правовий статус пацієнтів в Україні та його законодавче забезпечення (генезис, розвиток, проблеми і перспективи вдосконалення) : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф-ії 17-18.04.2008 р., м. Львів. – Режим доступу : http://medicallaw.org.ua/uploads/media/02_319.pdf.

12. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. № 435-IV / Сайт законодавства України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>.

Rogova O. G. Public administration in the field of status of patient legal basics.

The article is devoted the analysis of legal basis of the legal status of patient. On the basis of the complex analysis major groups of patients rights are defined. Proposed approach to the classification of patients rights and duties.

Key words: public administration, legal basics, status of patient, patients rights and duties.

Рогова Е. Г. Государственное управление в сфере правового обеспечения статуса пациента.

На основе комплексного анализа определены правовое обеспечение статуса пациента и основные группы их прав. Предложены подходы к классификации прав и обязанностей пациентов.

Ключевые слова: государственное управление, правовое обеспечение, статус пациента, права и обязанности пациента.